

vilki prinašajo zanimivosti iz Himalaje in alpinistične novice z Zahoda. Publikacija kaže, da bi Čehi radi prišli na evropsko raven alpinizma. Med članki omenimo Černikovega o razvoju svetovnega alpinizma in Suchyjev članek o čeških uspehih v Kavkazu. Černik piše v nekem drugem članku, da so češki uspehi v Kavkazu in v Zahodnih Alpah reprezentančni in da zato alpinizem zasluži vso podporo. Ing. Milan Lašak poroča o planinstvu v Albaniji, Mihelička o spartakiadi 1960, ki se je bodo udeležili tudi planinci in alpinisti ČSR.

T. O.

DER WINTER, letnik 47.—48., izdaja ga Rudolf Rother, urednik Toni Hiebeler. Planinska založba Rudolf Rother ne skopari s sredstvi pri propagandi vsega športa in radosti, ki jih nudi zima človeku s podaljšanimi stopali. V ozadju razkošne revije ni kako društvo, ampak pestri zimski turizem, ki nekaterim alpskih deželam ne pomeni prav nič manj kot letni. Urednik Hiebeler je spreten vodja revije, v stvari doma, tak, kakršnen se kaže tudi v Bergkameradu. Revija, ki je metirana magazinsko, vsebuje kljub bučni propagandi in iznajdljivi reklamni v vsaki številki nekaj tehtnih člankov, predvsem pa drobnih novic, ki so spriči današnjega tempa za bralce posebno dobrodošle. Med sodelavci revije omenimo znanega Carla Luthra, Heinricha Klierja, dr. Ervina Mehla, Seppa Wallnerja, Hellmuta Schönerja, Hermanna Kornacherja, Rudolfa Gramicha, Hansa Laniga, Guida Tonello, Walterja Flaiga, da omenim samo najbolj znane pisce, ki jih poznamo iz nemških planinskih revij. Smučarstvo in planinstvo res nista dva svetova in čim bolj bodo smučarji in planinci sodelovali, čim bolj bo vsak smučar planinec, vsak planinec pa smučar, tem večji bo napredek obeh športov, tem plodnejše delo obeh družbenih organizacij, ki sta pri nas vendarle preveč vsaksebi. Med članki omenimo fistega o smučarskem svetu Julijskih Alp, ki ga je napisal znani publicist Hellmut Schöner, dober znanec naših planinskih krogov. Članek je opremljen z dovršenim Močnikovim posnetkom Komne, Sedmerih jezer in Kranjske gore. Schönerjevemu članku ni kaj prigovarjati. Čitira tudi to, kar je o Julijskih Alpah 1. 1950 pisal predsednik Alpine Cluba Tom Longstaff, in omenja Kugyjeve knjige, ki so slavo Julijcev razširile po svetu. Kakor mnogi drugi člankarji tudi Schöner podarja mir in tišino, ki jo naš smučki svet še nudi na pretek skoraj povsod.

T. O.

JENKO F., HIDROGEOLOGIJA in vodno gospodarstvo Krasa, DZS, 1959. str. 237, 34 slik, 15 fotografij, 2 posebni prilogi.

DZS je izdala v knjižni obliki zelo obsežno delo. Avtor ing. Jenko obravnava Kras in kraške pojave na nov način. V knjigi se nam prikazuje Kras v času in prostoru, obravnava osnovne hidrogeološke probleme Krasa, kraške podzemne pretočnice, barvanje podzemnih pretokov in njihove hidrogeološke značilnosti, kraške vodne bilance, odtočnosti, kondenzne vode in razvodnice, kraško podzemno hidromehaniko, fizikalno biološke značilnosti in nanos kraških voda, nastanek krasa, njegove površinske oblike in na kraju najvažnejše poglavje — vodno gospodarstvo. Sledi še povzetek v angleščini in izbor literature.

Avtor je v knjigi zbral nekatere od novjših nazorov o krasu in jih skušal osvetliti in razložiti s pomočjo hidravlike in hidrologije.

D. N.

SPELEOLOGIA, Tom I/Nr.1-2, Warszawa, 1959. Izdaja Varšavski Speleoklub in Speleološka podkomisija PTTK.

V zadnjih letih je znatno oživelo speleološko delo na Poljskem. Strokovna dela so bila prej razdrobljena in objavljena v raznih revijah in listih. Speleologi je zato prevzela nalogo, da zbira originalne prispevke poljskih speleologov in jih objavlja.

V prvem zvezku so zbrani članki J. Rudnickega o problematiki jam v Tatrach, kjer omenja, da so pričeli s proučevanjem starosti tudi po metodi C₁₄.

Naslednji je članek Sobolove o opazovanjih odnosov vode in kraških pojavov ob vročih izviroh Jaszczzirowke. Tu so z vrtnjanji ugotovili zvezo med kraško vodo in vodo vročih izvirov in močno skrasedlost apnenca spravljajo v zvezo s to vodo.

M. Pulina, mlajši poljski speleolog, je napisal nekaj o novih opazovanjih v jami Szelina Chocholowska, kjer govori o doslej še neznanih vodnih zvezah in tektonskih vplivih na oblike rogov. Na kraju prinaša tudi nekaj mikroklimatskih podatkov.

Chodorowska sta napisala nekaj o vodnih razmerah v manjših brezni in jamah v Tatrach.

Zelo pomemben članek omenjenih avtorjev opisuje hidrobiološka raziskavanja v šestih tatrskih jamah. Raziskovanja so obsegala vodne analize in temperaturna merjenja; merili so trdote, pH v kolorimetru, O₂ in suhi ostanek. CO₂ so merili v jami sami.

V nadaljevanju članka opisujeta še hidrografske razmere v jamah. Članku so priložene tabele s podatki, ki so jih zbrali v toku raziskovanj. Med temperaturnimi merjenji so podatki o temperaturi vode in zraka. Voda je imela v Zimni globini 300—350 m 2,1—3,8°, pozimi manj. Običajno je temperatura zraka v jamah za 0,5° višja od temperature vode, tatarske jame pa predstavljajo menda izjemo. Kemizem jamskih vod je bil manj preiskan. Avtorja sta v tabelah navedla podatke o temperaturi, količino in odstotku prostega in vezanega CO₂, O₂, alkalnosti i. sl., kot je prozornost, barva, pH, ki se je gibal od 7,2—8,0 (!), provodnost, trdota NH₃, NO₂, NO₃, Cl, SO₄, PO₄, Fe, Mn itd.

Članek nas zopet spominja in opozarja na delo, na raziskave, ki jim pri nas posvečamo le malo pažnje.

V nadaljevanju objavlja revija članek o obisku poljskih jamarjev na bolgarskem krasu in pričetek katastra poljskih jam. Na koncu je kratek pregled dela varšavskega speleokluba.

D. N.

MOUNTAIN CRAFT — poletna številka 1960, izhaja Moutaineering Association, London. — Poleg domačih gora v Škotski obravnava ta številka štirikrat na leto izhajajoče precej alpinistične revije kar dvakrat peti kontinent, ki je v planinskem ozirju malo znan ne samo pri nas, temveč tudi drugod po svetu. O gorah Tasmanije, tega velikega otoka na jugu avstralske celine, piše Antony M. Belette, rojen na Tasmaniji, ki sedaj bivajoč na Škotskem, najde veliko podobnosti med gorami obeh pokrajin in seveda tudi veliko razlik.

Če prihaja kdo po zraku, tako pravi, v to deželo, vidi gorovje v vseh smereh, če pride po morju v glavno mesto Hobart, vidi Mt. Wellington (400 č.), ob katerem mesto leži. Seveda pelje cesta na ta vrh s televizijskim stolpom in razgled mu tam pokaže pozimi s snegom pokrite vrhove, izginjajoče v daljavi. V notranjost otoka pa je dostop težak.

Površina otoka znaša okrog 26 000 kvadratnih milj. Vsa zahodna polovica je gorata, osrednji plato z višino 2500 č. ima polno jezer z zavezitvami za električne centrale, severna in vzhodna pobočja pa padajo v etapah in predstavljajo najimpozantnejše gorske verige do 5400 č. Zahodna polovica je neobljudena in neraziskana. Ob zahodni obali pelje samo ena cesta, proč od nje pa sta zemljevid in kompas edina vodnika. Priprave za pohode v te gore pa morajo biti

zelo obsežne, ker prenočišč in komunikacij ni in tako mora znašati teža nahrbtnika najmanj 60 funtov. — Malo znamenitih vrhov je ostalo do sedaj nedoseženih, mnogi samo enkrat ali dvakrat na leto. Pri tem pa je treba omeniti, da evropsko plezanje še ni prodrlo na Tasmanijo in mnogih smeri zmerne težavnosti do sedaj niti poskusili niso.

Vreme je seveda važen činitelj, nizke temperature v gorah so mogoče ob vsakem času, čeprav leži dežela le malo južno od ekvatorja. Mogoč je v gorah bel božič, ki je v dolini sredi poletja. V mnogih krajih otežuje dostop vegetacija. V severnih gorah raste evkaliptus in bukev do 3000 č. visoko, na jugu in zahodu pa je tipična džungla. Živalstvo se redkokdaj pokaže, tasmanski tiger je že postal legendarn, volku podoben vrečar pa je dejansko že izginil. Sir Edv. Hillary baje namerava za letos odpravo, ki naj bi med drugim odkrila njegovo nahajališče. Kač je mnogo in so tri vrste zelo strupene.

Avtor opisuje potem vzpon na Pinders Peak (4500 č.), ki pa ne nudi nič posebnega.

Škot Hamish McInnes je bil kot himalajec in svctovni potnik že večkrat omenjen v tej rubriki in v rubriki Razgled po svetu. To pot je zopet kolovratil po Novi Zelandiji in kot nekdanji himalajec pravi uvodoma, da težnja, ustvariti vedno nekaj več, leži v vsakem izmed nas. Z osvojitvijo Himalaje so deviški vrhovi postali redki. Zato je treba iskati spremembe drugod, v novih pokrajinah. Na Novi Zelandiji so nedoseženi vrhovi omejeni na jugozahodni vogal. Na severu južnega otoka pa se dviga Mat. Cook, Oblakoder (Cloud Piercer) v jeziku domačinov Maorijev, med Tasmanskim morjem in Tihim oceanom. Na njegov vrh so stopili prvič v 66 letih prejšnjega stoletja in 1894, vsega skupaj pa morda kakih stokrat. Višina ni povedana. Kdor hoče poskusiti večje podvige, mora pogosto čakati zastoj. Dvanajstkrat je avtor prišel do vzhodne stene, do 2000 č. visokega ledenega pobočja, a vselej se je moral vrniti. Nato sicer popiše vzpon na ta vrh, kjer se je dogodilo zanimivo srečanje s skupino, ki je prišla z druge strani, obe pa sta se po enem bivaku skupno vrnili v dolino.

Iz Evrope poroča list o škotskih gorah. En članek pa je iz skupine Mt. Blanca. Kakih drugih rubrik list nima, saj obsega s precejšnjim številom insektov le 28 strani.

Dr. Pr.